

درې ډير خوبښ شوي صفتونه

03-June-2021

هفته وراه د سنټو ډکه اجتماع کښي کيدونکي
د سنټو ډک بيان

(For Islamic Brothers)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
 اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

درې ډير خوښ شوي صفتونه

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَعَلَىٰ اِيْلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ وَعَلَىٰ اِيْلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا تُوْرَةَ اللّٰهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ (ترجمه: ما د سُنَّتِ اعْتِكَافِ نَيْتِ اوکړو)

محترمو اسلامي ورونرو! چې کله جُمات ته داخل شی، چې یاد موي نو د اِعْتِكَافِ نَيْتِ کوئ، ترڅو چې جُمات کښې ئې نو د اِعْتِكَافِ ثواب به مو کيږي.

یاد ساتئ! جُمات کښې د خوراک څښاک، اوده کیدو یا پېشمې او روژه ماتي کولو، تر دې چې د اَبِ زَمَ زَمَ یا دَمَ کړو او بو څښلو هُم شرعاً اجازت نشته، البته که د اِعْتِكَافِ نَيْتِ مو کړئ وي نو دا ټول کارونه به ضِمناً جائز شي. د اِعْتِكَافِ نَيْتِ هُم صرف خوراک څښاک یا اوده کیدو د پاره کول نه دي پکار بلکه چې مقصد د الله تعالیٰ رضا وي.

”فتاویٰ شامی“ کښې دي: که څوک جُمات کښې خوراک څښاک یا اوده کیدل غواړي نو د اِعْتِكَافِ نَيْتِ د اوکړي، لږ ساعت د دُکْرِ اللّٰهِ اوکړي بیا چې څه غواړي کوي د (یعني بیا که غواړي نو خوراک څښاک کول شي او اوده کیدو شي)

د دُرُودِ شَرِيْفِ فَضِيْلَت

د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارک دے: څوک چې په ورځ کښې په ما باندې

زر ځله دُرود شريف اولوي، هغه به تر هغه وخته پورې نه مري، تر څو چې په جَنَّت كښې خپل مقام اونه ويښي. (1)

نبی کی شان میں ہو جس قدر دُرود پڑھو | مُجِبُو پاؤ گے جنت میں گھر دُرود پڑھو (2)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَی مُحَمَّد

مُحْتَرَمُو اسلامي ورونړو! د ثواب حاصلولو د پاره د بيان اوريدلو نه مخکښې ښه ښه نِيْتونه کوو: فرمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ”أَفْضَلُ الْعَمَلِ النَّيَّةُ الصَّادِقَةُ“ رښتینې نیت بهترین عبادت دے. (3)

اے عاشقانِ رسول: نيك او جائز كار كښې چې څومره ښه نِيْتونه زيات وي هغه هممه به ثواب هُم زيات كيږي.

د بيان اوريدلو نیتونه

نظر به ښکته ساتم او ښه په غور به بيان اورم. ☆ چې څومره کيدے شي د ډډه وهلو په ځائے به د عِلْمِ دِين د تعظيم [يعني ادب] په نِيَّت د اَلتَّحِيَّات په شکل كښې كښينم ☆ د علم زده کولو د پاره به پورا بيان اورم ☆ د بيان په دوران كښې به د سُستۍ نه ځان بچ ساتم ☆ د خپلې اصلاح د پاره به بيان اورم ☆ څه چې واورم نورو ته به ئې د رَسُوْلُو كوشش کووم.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَی مُحَمَّد

1...التَّوْبَةُ فِي فَضَائِلِ الْأَعْمَالِ، صَفْحَةُ: 14، حَدِيث: 19

2...نور ايمان، صَفْحَةُ: 56 ملقطاً.

3...جامع صغير، صَفْحَةُ: 81، حَدِيث: 1284-

خوږو او محترم اسلامي ورونږو! حضرت سَعْد بن ابي وقاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابي دے او دوئي په هغه لسو خوش نصيبو صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ کښې دے کومو ته چې مالِكِ جَنَّتْ، قاسمِ نِعَمَتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دُنیا کښې د جنت زيرے اورولے وو. هغوئي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ډير بهادر، ايماني جوش ساتونکے، لوي مُتَّقِي، پرهيزگار او عبادت گزار وو. يوه ورځ حضرت سَعْد بن ابي وقاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خپلو څاروو پالنه کوله چې د هغوئي څوئ عمر بن سَعْد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ راغلو او اوئي وئيل: والد محترمہ...! تاسو دلته د اوسنانو پالنه کوئ او خلق هلته د خلافت خبرې کوي، حضرت سَعْد بن ابي وقاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خپل څوئ سينه په لاس اووهله او اوئي فرمائيل: اُسْكَتْ خاموشه شه...! بيا هغوئي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يو حديث بيان کړو چې ما د آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه دا فرمان اوريدلے دے: **إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ التَّقِيَّ الْغَنِيَّ الْخَفِيَّ** بيشکه الله پاک تقوی والا، غني [يعني مور زړه اوسيدلو والا] او ورک [يعني غير مشهوره اوسيدلو والا] بنده سره محبت فرمائي. (1)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د الله پاک د محبوب بنده فضائل

خوږو او محترم اسلامي ورونږو! دا يو مختصر حديث پاک کوم چې حضرت سعد بن ابي وقاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپل څوئ ته واورولو او هغوئي ته ئې سبق ورکړو چې په دُنیا کښې د مقام و مرتبے او منصب خواهش کول د فضيلت خبره نه ده بلکه تقوی اختيارول، غني [يعني مور زړه] اوسيدلو او گمنام [يعني غير مشهوره] اوسيدلو د فضيلت سبب

1...مسلم، کتاب: الزهد، صفحه: 1135، حديث: 2965_

دے. د دې حديثِ پاڪ نه معلومه شوه چې په کوم بنده کښې دا درې اوصاف وي، هغه د الله پاڪ محبوب بنده جو پريري.

د دې دريو اوصافو جدا جدا وضاحت کولو نه مخکښې دوه مدني گلونه په ذهن کښې اچول پکار دي:

پرومبه مدني گل: دا چې د الله پاڪ د بنده سره د محبت کولو مطلب څه دے؟ حُجَّةُ الْاِسْلَام، امام محمد بن محمد غزالي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دې مطلب دا بيان کړے دے چې د الله پاڪ د خپل بنده سره محبت دا دے چې الله پاڪ د خپل بنده د پاره د خپل قُرب [يعني نزديکت] دروازے بيرته کړي. (1)

دويم مدني گل: هغه دے، د بنده الله پاڪ سره محبت کول. دا هم د غټ فضيلت خبره ده، ډيره د شان او عظمت خبره ده خو د دې نه زياته د فضيلت او شان خبره دا ده چې الله پاڪ د خپل بنده سره محبت اوکړي. بنده خو بنده دے، بنده ډ د خپل خالق او مالک سره محبت کوي، د خپل رب سره، خپل رازق سره ډ محبت کوي، دا د بنده په ذمه حق جو پريري خو الله پاڪ چې هغه رب دے، خالق دے، مالک دے، چې هغه د خپل بنده سره محبت اوکړي نو دا زياته د فضيلت او شان خبره ده.

په ”بخاری شريف“ کښې يو حديثِ قُدسي دے، الله پاڪ ارشاد فرمائي: مَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ هَمِيْشَه بِنْدَه د نوافلو په ذريعه زما قُرب حاصلوي، حاصلوي حَتَّى أُجِبَّهُ تر دې چې زه (الله پاڪ) د هغه سره محبت کول شروع کړم، فَإِذَا أَحْبَبْتَهُ پس چې کله زه د هغه بنده سره محبت کووم، كُنْتُ سَمِعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ زه د هغه غورونه شم چې هغه په هغې اوري، وَبَصَرَهُ الَّذِي يَبْصُرُ بِهِ زه د هغه سترگې شم چې په هغې ليدل کوي،

1... احياء العلوم، جلد: 5، صفحه: 105-

وَيَدُّكَ اللَّهُ الَّذِي يَبْطِشُ بِهَا د هغه لاس جوړ شم، چې په هغې هغه نيول کوي، وَرَجَلُهُ الَّذِي يَنْشِي بِهَا
 او د هغه ښيې جوړ شم چې په هغې هغه تلل کوي،⁽¹⁾ او په يوروايت کښې دي: وَفؤَادُهُ
 الَّذِي يَعْقِلُ بِهِ زه د هغه زړه جوړ شم چې په هغې هغه سوچ کوي، وَلِسَانُهُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ بِهِ
 او د هغه ژبه جوړ شم چې په هغې خبرې کوي، إِنَّ دَعَائِي أَعْجَبْتُهُ كه هغه بنده زما نه دُعا
 او غواړي نوزه د هغه دُعا پورا کووم، وَإِنْ سَأَلْتَنِي أَعْطَيْتُهُ او که زما محبوب بنده زما نه د څه
 څيز سوال اوکړي نوزه ئې ورته عطا کووم.⁽²⁾

اے عاشقانِ رسول! د دې حديثِ پاك مطلب دا نه دے چې مَعَاذَ اللَّهِ اللَّهُ پاك گنې د
 بنده په بدن کښې حلُول [يعني شامليدل] کوي، نه، نه، داسې هيڅ کله نه ده، د حديثِ
 پاك يو مطلب کوم چې عُلَمَاءُ کرامو بيان کړے دے، هغه دا دے چې کله اللَّهُ پاك د
 بنده سره محبت کوي نو هغه ته خپل قُرب [يعني نزديکت] عطا کوي، تر دې چې بنده د
 ”فَتَا فِي اللَّهِ“ درجے ته اورسي، بيا د هغه په اندامونو کښې خدائي طاقت راشي، هغه
 داسې کارونه کوي چې هغې ته عقل نه رسي، هغه بنده د اللَّهِ پاك د صِفَاتو مَظْهَر [يعني
 ښکاره نښه] جوړ شي، بيا د هغه بنده دا شان شي چې ☆ ليدل خو په خپلو سترگو کوي
 خو د هغه په سترگو کښې د اللَّهِ نور جلوه گروي، لِهَذَا هغه نِزْدِي هم ويني او لري هم
 ويني، ښکاره هم ويني او پټ هم ويني، ☆ بنده اوريدل خو په خپلو غوږونو کوي خو د
 هغه اوريدل د اللَّهِ پاك د صِفَتِ ”سَمِيع“ مَظْهَر شي، يعني هغه د لري نه هم اوري او د
 نِزْدِي نه هم اوري، ☆ دغه شان هغه نيول په خپلو لاسونو کوي خو د هغه نيول د اللَّهِ
 پاك د صِفَتِ ”بَطِش“ (يعني گِرفَت کولو د صِفَتِ) مَظْهَر جوړ شي، يعني د هغه په لاسو

¹...بخارى، كتاب: الرِّقَاق، باب: التَّوَضُّع، صفحه: 1597، حديث: 6502.

²...موسوعه [بْنِ ابْنِ دُنْيَا]، رساله: الأَوْلِيَاء، جلد: 2، صفحه: 399، حديث: 45.

کښې ډير طاقت وي، ☆ هغه تلل په خپلو ښپو کوي خو د هغه په ښپو کښې خدائي طاقت کيښودے شي، يعنې په لږ وخت کښې د يو ځائے نه بل ځائے ته رسي، ☆ هغه په خپل زړه کښې سوچ فکر کوي خو د هغه په سوچ او پوهه کښې خدائي طاقت کيښودے شي، يعنې الله پاک هغه ته داسې سوچ او فکر ورکوي کوم چې د عامو خلقو په وهم و گمان کښې هم نه وي، ☆ هغه وينا په خپله ژبه کوي خو په وينا کښې ئې خدائي طاقت کيښودے شي، يعنې خبره دلته کوي خو الله پاک ئې آواز د لرې پورې رسوي، په دې وجه الله پاک د خپل داسې بنده د عاگانې قبلوي او سوالونه ئې پورا کوي.

زمونږ خور آقا مکي مدني مصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د قيامته پورې واقعات په خپلو سترگو مبارکو ليدلي دي، حضرت يعقوب عَلَيْهِ السَّلَام په کنعان کښې تشریف فرما وو او د مصر نه راروانو ځامنو ئې چې د يوسف عَلَيْهِ السَّلَام قميص ځان سره راغسته وو نو په کنعان کښې ئې د هغې خوشبوي محسوس کړه، حضرت سليمان عَلَيْهِ السَّلَام د درې ميله په فاصله باندي د ميري آواز واوريدو، د حضرت سليمان عَلَيْهِ السَّلَام وزير آصف بن برخيا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د سترگو په رپ کښې د يمن نه د ملکه بلقيس تخت مُلکِ شام ته حاضر کړو، اميرُ الْمُؤْمِنين حضرت عمر فاروق اعظم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مدينه منوره کښې خطبه ورکوله او په [په سوونه ميلونه لرې] ”نِهَاوَنَد“ کښې ئې د اسلامي لښکر حالات هم ليدل او هغوئې ته ئې خپل مبارک آواز هم ور اورسولو [هغه آواز دا وويَا سَارِيَّةُ الْجَبَلِ يعنې عين د خطبے په حالت کښې چې کله حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوليدل چې اسلامي لښکر په سخت حالت کښې دے يو طرف ته درياب او بل طرف ته غر دے، که لښکر درياب طرف ته کيدلو نو د شکست انديښنه وه په دې وجه حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د لښکر سپه سالار حضرت ساريه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته د مدينے منورے نه آواز اوکړو: يَا سَارِيَّةُ الْجَبَلِ يعنې اے ساريه غر طرف ته شه، حضرت ساريه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دا آواز واوريدلو او لښکر ته ئې حکم

اوکړو چې د غر طرف ته شی او حمله اوکړی، اعلیٰ حضرت، امام اهل سنت، مولانا شاه احمد رضا خان **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** به د هرې پنجشنبې یعنی زیارت په ورځ د بریلی شریف نه مدینے منورے ته حاضریدلو، دا ټول د هغه خدائی طاقت نښې دي کوم چې الله پاک خپلو محبوبو بندگانو ته عطا کوي. (1)

مولانا روم **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** فرمائی:

كُنْفَتِهِ اَوْ كُنْفَتِهِ اللهُ بَوْدُ | كَرْجِجَةٍ اَوْ حُلُقُومٍ عَبْدُ اللهِ بَوْدُ

یعنی: د الله پاک د محبوب بنده د خُلې نه وتلې خبره په حقیقت کښې د الله پاک فرمان وي-

[د پښتو مشهور صوفی شاعر حضرت عبدالرحمان بابا **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** د داسې بندگانو په

باره کښې فرمائی:

چې په یو قدم تر عرشه پورې رسي | ما لیدلے دے رفتار د درویشانو]

خوږو او محترموا اسلامي ورونړو! دا دے د هغه بنده شان چا سره چې الله پاک محبت کوي او الله پاک د کوم بنده سره محبت کوي، مونږه په شروع کښې حدیث پاک واوریدلو، چې په هغې کښې خوږ نبي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** درې صفات بیان فرمائیلي دي چې په کوم بنده کښې دا [درې] صفات موجود وي، الله پاک د هغه بنده سره محبت کوي. ورومبے صفت: تقوی. دویم صفت: غنا. دریم صفت: گمنامی.

راځئ چې د دې دریو اړو صفاتو وضاحت واورو:

ورومبے خوین شوی صفت: تقوی.

ورومبے صفت: تقوی دے. په دریمه سپاره سوره آل عمران، آیت نمبر 76 کښې ارشاد دے:

1...مرآة المتأجیح، جلد: 3، صفحہ: 490-

[مَفْهُوم] ترجمه کنز العرفان: بیشکه الله پرهيزکارو سره محبت کوي.

فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾
(پاره 3، سورة آل عمران: 76)

خوږو او محترمو اسلامي ورونږو! تقوى اصل بندگي ده، امام فخر الدين رازي **رَحْمَهُ**

الله عَلَيْهِ په دې باره کښې يوه علمي نکتته بيان کړې ده، ارشاد فرمائي: الله پاک په يو مقام کښې د قرآن کریم دا صفت بيان کړې دے چې قرآن د متقيانو د پاره هدايت دے. ارشاد دے:

[مَفْهُوم] ترجمه کنز العرفان: په دې کښې د ويره لرونکو د پاره هدايت دے.

فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾
(پاره 1، سورة البقره: 2)

بل ځائے کښې الله پاک ارشاد فرمائي:

[مَفْهُوم] ترجمه کنز العرفان: چې د خلقو د پاره هدايت دے.

هُدًى لِّلنَّاسِ

(پاره 2، سورة البقره: 185)

امام فخر الدين رازي **رَحْمَهُ** الله عَلَيْهِ فرمائي: دا دواړه آيتونه چې راجمع کړے شي نو دا نتيجه را اوځي چې په حقيقت کښې د انسان گنړلو حقدار هغه بنده دے کوم چې متقي دے، څوک چې متقي نه دے هغه په حقيقت کښې د انسان گنړلو حقدار هم نه دے. (1)

دغه شان الله پاک په يو مقام کښې فرمائي دي چې قرآن کریم د ټولو انسانانو د پاره هدايت دے، په بل مقام کښې ئې فرمائي دي: قرآن کریم د متقيانو خلقو د پاره هدايت دے. دا دواړه آيتونه چې راجمع کړے شي نو مطلب دا جوړيږي چې کوم انسان

1... تفسير کبير، پاره: 1، سورة بقره، زیر آيت: 2، جلد: 1، صفحه: 268.

دے هغه مُتَّقِي دے او چې څوك مُتَّقِي دے په حقيقت كښې هغه د انسان گنرلو حقدار دے.

علمائے كرامو د تقوى ووه [7] درجے بيان كړي دي، په دې كښې اوله درجه د ايمان ده. يعنې كوم كس چې د زړه د اخلاصه گلمه اولوستله، په اسلام كښې داخل شو، اگر چې د هغه تقوى د وړومبى درجے ده خو دا هم مُتَّقِي دے. خو هغه كس چا چې هډو كلمه نه ده وئيلي، كافر دے، دا هغه دے په چا كښې چې د يوے ذرے همره تقوى هُم نشته، د ده مُتَّعَلِقُ اللّٰه پاك ارشاد فرمائي:

[مَفْهُوم] ترجمه کنز العرفان: دا خلق د ځناورو په شان دي بلکه د هغونه هم بدتر دي.

أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ط

(پاره 9، سوره اعراف: 179)

معلومه شوه....!!! په چا كښې چې د يوے ذرے همره تقوى هُم نشته هغه كافر دے، په ظاهره اگر چې هغه انسان دے، د هغه لاس، ښپے، سترگې، پوزه، غوږونه، ځله ټول اندامونه شته، په شكل و صورت كښې د انسانانو په شان دے خو د دې حقدار نه دے چې هغه ته د انسان او وئيلے شي بلکه په انساني شكل كښې ځناور او د ځناور نه هم بدتر دے ځكه چې ځناور خو خپل مالِك و خالق پيژني او هغه مني خو دا بدبخته د عقل لرلو باوجود د خپل خالق و مالِك انكار كوي. معلومه شوه چې مونږه د اللّٰه پاك بندگان يو او د بندگي اصل تقوى ده.

تقوى اصل نيكي ده

اے عاشقانِ رسول! څنگه چې د بندگي اصل تقوى ده. دغه شان د نيكي اصل هم تقوى ده. اللّٰه پاك ارشاد فرمائي:

وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ
ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى

(پاره 2، سورة بقره: 189)

[مَفهُوم] ترجمه کنز العرفان: او دا هيڅ نيکي نه ده چې
کورونو ته د شا ديوال مات کړئ او راشي، مگر
اصل نيک خو پرهيزگار کس وي.

په تفسير صراط الجنان کښې دي: د جاهليت په زمانه کښې به د خلقو عادت دا وو
چې کله به هغوئي د حج د پاره احرام او تړلو او بيا به ئې کور ته د راتللو څه ضرورت
پيښ شو نو د کور په دروازه به نه داخلیدل بلکه د کور شاته ديوال به ئې مات کړو او په
هغه ځائې به کور ته ننوتل، او دا کار به ئې نيکي گنرله، په دې باندې دا آيت نازل شو او
الله پاک او فرمائيل: دا څه نيکي نه ده چې تاسو کورونو ته د شا له طرفه راځئ، اصل نيکي
خو تقوی ده. (1)

معلومه شوه چې په اصل کښې نيکو کاره کس تقوی والا دے او دا واضحه خبره ده:
☆ په حقيقت کښې په پابندئ سره لمونځ هغه کس کوي د چا په زړه کښې چې د الله
ویره وي، څومره خلق داسې دي چې فارغه وي نو لمونځ کوي گڼي معاذ الله! لمونځونه
قضا کوي، څومره داسې خلق دي چې جومات ته لمانځه له راځي خو غيبتونه کوي،
چغلي کوي، د جومات بے ادبي کوي، په جومات کښې دنياوي خبرې کوي او بيرته ځان
سره د گناهونو پيټې په سر وړي، ☆ روژه هم په حقيقت کښې هغه کس نيسي د چا
په زړه کښې چې تقوی وي، او ډير روژه دار داسې هم وي چې په روژه کښې د وخت
پاس کولو د پاره په فضولياتو کښې مصروفه وي يعنې د روژے نيولو باوجود د گناه
کولو نه نه قلا ريري، ☆ حج په حقيقت کښې هم هغه کس کوي د چا په زړه کښې
چې تقوی وي، خو ډير داسې حاجيان وي چې د طواف په دوران کښې هم سيلفياني

1... صراط الجنان. پاره: 1، سورة بقره، زیر آيت: 189، جلد: 1، صفحه: 304.

جوړوي [يعني ځان له وډيوگانې جوړوي]، دغه شان صدقه و خيرات، د غريبانو مدد، خلقو سره نيك سلوك كول وغيره دا ټول نيك اعمال په حقيقت كښې هغه كس كولو شي د چا په زړه كښې چې تقوى وي، گنې ډير خلق داسې دي چې نيكي كوي او د ريكارئي يا احسان زباتلو په وجه خپل ثواب ضائع كوي. الغرض: معلومه شوه چې په حقيقت كښې نيكوكار هغه دے د چا په زړه كښې چې تقوى ده.

حضرت ابراهيم تيمي **رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ** فرمائي: زه به د مرگ يادولو د پاره مقبرے ته ډير زيات تلم، يوه شپه زه په مقبره كښې ووم چې خوب راغے او اوده شوم، يو خوب مې اوليدو چې: يو برسیره [كولاؤ] قبر دے او يو كس وائي: دا زنجير اونيسه او د ده په ځله كښې ئې داخل كړه او لاندي ئې ترينه اوباسه. په دې خبره هغه مري او وئيل: يا الله! آيا ما به قرآن نه لوستلو؟ آيا ما به ستا د حرمت والا كور [يعني د خانه كعبے] حج نه كولو؟ بيا دغه شان هغه پرله پسې خپله يوه يوه نيكي ور اوشميرله، يو ويوونكي او وئيل: تا به د خلقو په مخكښې دا اعمال كول خو چې كله به ته يواځې شوې نو د نافرمانۍ په ذريعه به د زما سره اعلان جنگ كولو.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د آخرت تقسيم په تقوى شوه دے

د نَصُوف په مشهور كتاب ”رِسَالَه قُشَيْرِيَه“ كښې دي چې حضرت شيخ گتاني **رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ** فرمائي: د دُنْيا تقسيم په ازمينت شوه دے او د آخرت تقسيم په تقوى شوه دے. (1) يعنې په دُنْيا كښې عَزَّت، مرتبه، مقام، ترقي او كاميابي هغه چا ته

1... رساله قشيره، تقوى كايان، صفحه: 219.

نصيب کيږي څوڪ چې زيات محنت کوي او په آخرت کښې به اوچته درجه، زيات عزت او زيات مقام و مرتبه هغه چا ته نصيب کيږي څوڪ چې زيات تقوى والا وي. په سپاره 12، سوره هود، آيت: 49 کښې ارشاد دے:

إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

[مفهوم] ترجمه کنز العرفان: بیشک ښه انجام د پرهيزگارانو د پاره دے.

(پاره 12، سوره هود: 49)

په يو بل مقام کښې الله پاک د جنت متعلق ارشاد فرمائي:

أَعَدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾

[مفهوم] ترجمه کنز العرفان: هغه د پرهيزگارانو د پاره تيار کړے شوے دے.

(پاره 4، سوره آل عمران: 133)

سُبْحَانَ اللَّهِ! معلومه شوه چې الله پاک جنت د متقيانو د پاره جوړ کړے دے، څوڪ چې زيات متقي وي، هغه ته به په جنت کښې زيات درجات نصيب کيږي، هغه ته به زيات نعمتونه ميلاوېږي.

د تقوى نور فضائل و فوائد

- ☆ حُجَّةُ الْإِسْلَام، امام محمد بن محمد غزالي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د تقوى فوائد بيانوي، فرمائي: ☆
- تقوى والا هغه دي چې د هغوئي الله پاک تعريف کوي، ☆ تقوى والو ته د الله پاک له طرفه خصوصي تائيد او مدد نصيب کيږي. ☆ د تقوى والو الله پاک د هغوئي د دشمنانو نه حفاظت فرمائي ☆ تقوى والو ته د هغوئي د تقوى په برکت رزق حلال نصيب کيږي
- ☆ د تقوى په برکت د اعمالو اصلاح کيږي ☆ د تقوى په برکت گناهونه مُعَاف کيږي
- ☆ د تقوى په برکت نيکي قبلېږي ☆ تقوى والا د آخرت د سختو نه محفوظه وي ☆

تَقْوَىٰ وَاللّٰهُ پاك محبوب بندگان دي ☆ تقوىٰ والا د الله پاك په بارگاه كښې زيات
عِزَّتْ وَاللّٰهُ پاك دي ☆ تقوىٰ والو ته د مرگ په وخت كښې د الله پاك ديدار نصيب كيږي
☆ تقوىٰ والو ته د مرگ په وخت كښې د عذابِ آخرت نه د خلاصي زيرے نصيب
كيږي ☆ تقوىٰ والا به د جَهَنَّمَ نه محفوظه وي ☆ تقوىٰ والا به هميشه هميشه په
جَنَّتْ كښې اوسي. (1)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

تقوىٰ څه څيز دے؟

يوه ورځ دويم خليفه، اميرُ الْمُؤْمِنِينَ حضرت عمرِ فاروقِ اعظم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت
كعبُ الاحبار رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وفرمائيل: اے كعب! تقوىٰ څه څيز دے؟ حضرت كعبُ
الاحبار رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عرض اوکړو: اے اميرُ الْمُؤْمِنِينَ! آيا تاسو په داسې لاره تير شوي ئې
په کومه لاره كښې چې د ازغو جاخې وي؟ اميرُ الْمُؤْمِنِينَ حضرت عمرِ فاروقِ اعظم
رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وفرمائيل: او، زه په داسې لاره تير شوے يم. حضرت كعبُ الاحبار رَضِيَ اللهُ عَنْهُ
عرض اوکړو: بيا تاسو په داسې لاره څنگه تيرېږئ؟ هغوئې وفرمائيل: زه ځان د ازغو
نه ساتم او خپلې جامې راغونډووم. حضرت كعبُ الاحبار رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عرض اوکړو:
ذَلِكَ التَّقْوَىٰ اے اميرُ الْمُؤْمِنِينَ! بس هُم دا تقوىٰ ده. (2)

مطلب دا دے چې مونږه دې دُنيا ته راغلو، الله پاك مونږ ته پاك روح، پاك زړه را
عطا كړو، اوس مونږه د دې دُنيا نه آخرت طرف ته روان يو، يعنې دا دُنيا يوه لاره ده او

1... منهاج العابدین، صفحہ: 144 تا 148۔

2... تفسیر بغوی، پارہ: 1، سورہ بقرہ، زیر آیت: 2، جلد: 1، صفحہ: 13۔

په دې لاره کښې د ازغو جاخې دي، يو طرف ته شيطان دے، يو طرف ته نفس دے، يوه طرف ته د دُنيا محبت دے، بل طرف ته د مال محبت دے، حَسَد، بُغْض، کينه، خواهشات وغيره په زرگاؤ گناهونه او د گناهونو زرگاؤ لارې دي، دا ټول د ازغو جاخې دي، مونږ ته د ژوند په دې سفر کښې خپل پاک روح او خپل زړه د دې ازغو د جاخو (يعنې گناهونو) نه بچ کول او تيريدل دي، بس د هُم دې څيز نوم تقوی دے.

د حضرت بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ تقوی

حضرت بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ يو ځل په سفر وو، په لاره کښې ئې په يو ځائے کښې قيام اوکړو، مريدان هم ورسره وو، حضرت بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ خپل قيمص مبارک اووښخلو، مريدانو عرض اوکړو: جناب! دا قيمص چې په دې مخامخ ديوال خور کړے شي چې اوچ شي. اوئې فرمائيل: نه! دا چې د چا ديوال دے مونږ د هغوئې نه اجازت نه دے اخستے. مريدانو عرض اوکړو: بيا د دې ونې په خاخ به ئې زورند کړو؟ ارشاد ئې او فرمائيلو: د ونې په خاخونو باندې مرغئ کښيڼي، مونږ د مرغو نه د هغوئې د ناستې ځايونه نه شو اخستے. مريدانو عرض اوکړو: جناب! بيا به مونږ دا قيمص په وښو [گيا] د پاسه خور کړو؟ هغوئې ارشاد او فرمائيلو: نه، وابنه د ځناورو خوراک دے، مونږه د هغوئې خوراک د هغوئې نه نه شو پتولے. آخر حضرت بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ خپل قيمص مبارک په خپله ملا واچولو او خپله ملا ئې لمر طرف ته کړه، تر دې پورې چې قيمص اوچ شو. (1)

سُبْحَانَ اللهِ! دا ده تقوی.....!!! چې مونږه په دې دُنيا کښې کوم کار هُم کوو نو پکار ده چې ډير په احتياط سره، په سوچ او فکر سره ئې اوکړو، چې چرته را نه گناه يا د چا

1...رساله قشيريّه، تقوی کا بيان، صفحه: 221.

حق تلفي اونشي، څنگه چې مونږه کله د خپلې خوښې نوې او قيمتي جامے اغوستي وي او باران راباندې راشي او لاره هم کچه وي، او په لاره کښې خټې جوړې شي نو مونږه خپلې جامے راغونډې کړو او په هغه ځائے ډير په احتياط تير يږو چې چرته ښه مو اونه خوږيږي، جامے مو په خټو گنده نه شي، دغسې د ژوند په دې سفر کښې مونږه هر کار په احتياط او سوچ فکر سره کول پکار دي، د هر کار نه مخکښې ښه سوچ او فکر کول پکار دي چې چرته په دې کار کښې خوبه د گناه انديښنه نه وي، که دکان جوړول وي، که يو کاروبار شروع کول وي، که په نوکړئ لگيدل وي، که واده کول وي، که په سفر تلل وي، که څه اخستل يا خرڅول وي، غرض هر يو کار کول وي نو پورا په احتياط سره او سوچ فکر سره او شرعي رهنمائي اخستلو سره هغه کار کول پکار دي د پاره د دې چې مونږه د گناهونو نه پوره پوره بچ کيدلو کښې کامياب شو.

تقوى به څنگه نصيب شي؟

اے عاشقانِ رسول! پاتې شوه دا خبره چې مونږ ته به تقوى څنگه حاصله شي؟ د دې د پاره عرض دے چې د تقوى اصل د گناهونو نه ځان ساتل دي، او د گناهونو نه بچ کيدلو د پاره دوه څيزونه ضروري دي: اول د گناهونو معلومات [يعني چې کوم کار د گناه دے، کوم کار د گناه نه دے]. دويم په زړه کښې د گناهونو نه نفرت.

که بنده ته د گناهونو معلومات نه وي نو ښکاره خبره ده چې هغه به د گناهونو نه بچ نه شي. او که د گناهونو معلومات ورته وي خو په زړه کښې ئې د گناهونو نفرت نه وي نو بيا هم د گناهونو نه بچ کيدل ډير گران دي.

اوس سوال دا دے چې دا دواړه څيزونه به څنگه حاصل شي؟ د دې د پاره عرض دے چې د گناهونو معلومات نن صبا په ډيره آسانۍ سره حاصليدے شي، مثلاً ☆ هره

هفته [د اتوار په شپه د ماسختن د لمانځه نه پس] شيخ طريقت، امير اهل سنت، حضرت علامه مولانا محمد الياس عطار قادري، ضيائي دامت بركاته العالیه مدني مذاکره فرمائي، په دې کښې د ټولې دنيا عاشقان رسول د امير اهل سنت دامت بركاته العالیه نه په مختلفو موضوعاتو باندې سوالونه کوي او هغوئي د خپل علم او تجربه په رنډا کښې د هغې جوابونه ورکوي او باريکې علمي نکتې هم بيانوي. يعني ”مدني مذاکره“ د علم حاصلولو د پاره هفته وار يو کلاس دے او دا کلاس د دور حاضر عظيم روحاني و علمي شخصيت، شيخ طريقت، امير اهل سنت دامت بركاته العالیه پرهاووي، تاسو په پابندئ سره په مدني مذاکره کښې د شرکت کولو عادت جوړ کړئ، ډائري، قلم وغيره ځان سره ساتئ، شيخ طريقت، امير اهل سنت دامت بركاته العالیه چې کوم مدني گلونه ارشاد فرمائي، ليکئ ئې او د ځان سره ئې محفوظه کوي، دغه شان به تاسو ته په قلاړه قلاړه د گناهونو ډير زيات معلومات حاصل شي. ☆ دغه شان د مکتبه المدينه ډير کتابونه دي، مثلاً ”جهنم میں لے جانے والے اعمال“ دا په دوو جلدونو مشتمل کتاب دے. بل کتاب دے ”گناهوں کے عذابات“ دا مختصر جامع کتاب دے، په دې کښې د 52 گناهونو ذکر دے، په دې کښې د هر گناه تعريف، د دې متعلق قرآني آيات و احاديث، د هغه گناه حکم، په هغه گناه کښې د اخته کيدلو اسباب او د هغې نه د بچ کيدلو طريقے هم ليک دي. دغه شان د مکتبه المدينه نور کتابونه مثلاً ☆ 76 کبيره گناه ☆ گناهوں کی نحوست ☆ نيکيوں کی جزائیں اور گناهوں کی سزائیں ☆ مکاشفۃ القلوب وغيره، دا کتابونه د مکتبه المدينه نه حاصل کړئ يا د دعوت اسلامي د ويب سائټ www.dawateislami.net نه ئې ډاؤن لوډ کړئ او د دې د لوستلو خپل هدف مقرر کړئ.

د گناهونو د معلوماتو يوه طريقه دا هم ده چې د دارُ الافتاءِ اهلُ سنتِ نمبر خان سره اوليکي، چې کله هم څه اهم کار شروع کوي، يا مو په کومه مُعامله کښي د گناه کيدو شک شي يا مو په يو غير شرعي کار کښي د اخته کيدلو اندېښنه وي نو دارُ الافتاءِ اهلُ سنتِ سره يا يو عاشقِ رسولِ مفتي صاحب سره رابطه کوي. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! د دعوتِ اسلامي آئي. ټي ډيپارټمنټ د دارُ الافتاءِ اهلُ سنتِ موبائل ايپلي کيشن جاري کړې دے. په خپل سمارټ فون باندې دا ايپلي کيشن انسټال کړې، کله کله په هغې کښي د ورکړو شوو فتوو مُطالعه کوي، اِنْ شَاءَ اللّٰهُ ډير زيات علمِ دين به زده کول درنصيب شي او ورسره ورسره به د گناهونو معلومات هُم درحاصل شي.

پاتې شوه ”په زړه کښي د گناهونو نه نفرت“ دا به څنگه نصيب شي؟ د دې د پاره امام غزالي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ يوه زبردسته نُسخه بيان کړي ده: هغوي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ فرمائي: د تقوى حاصلولو صورت دا دے چې د پينځو اندامونو خاص نگراني اوکړې شي. هغه پينځه اندامونه دا دي: (1) سترگي (2) غوږونه (3) ژبه (4) خيټه او (5) زړه¹

يعني سترگي د گناهونو مثلاً فلمونو ډرامو وغيره نه بچ ساتل پکار دي، غوږونه د گناهونو مثلاً سندرو باجو، غيبت او د بے حيايي د خبرو اوريدلو نه ساتل پکار دي، ژبه د غيبت، چغلي، دروغو وغيره وئيلو نه ساتي، خيټه د حرامو د يوې لقمے نه هُم بچ ساتي، دغه شان زړه د حَسَد، تَكْبُر، ريباكارئ وغيره نه بچ ساتي. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ په قلاړه قلاړه به موزره صفا شي، د زړه خيږه به مو لري شي او په زړه کښي به مو د گناهونو نه نفرت پيدا شي.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! ❀❀❀ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

1... منهاج العابدین، صفحہ: 162۔

دويم خوبن شوي صفت: غنا

د الله پاڪ د محبوبو بندگانو دويم وصف كوم چي خوب آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بيان فرمائيلے دے: هغه دے غنا، إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ التَّقِيَّ الْعَنِيَّ بيشكه الله پاڪ تقوى والا، غني بنده سره محبت كوي.

د لفظِ غَنِي معنی ده: بے نيازي او دا د الله پاڪ صِفَت دے. په قرآنِ كريم كنبې دي:

مفهوم ترجمه کنزُالعرفان: اے خلقو! تاسو ٿول د الله محتاجه ٿي او صرف الله بے نيازه دے د ٿولو صفتونو والا.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ (پاره 22، سورة فاطر: 15)

نو مونږ ٿول د الله پاڪ محتاجه يو او الله پاڪ غني او بے نيازه دے، لهنذا دا د غنا صِفَت يعنې مڪمل طور باندي بے نيازي انسان ته نصيب كيدل ناممڪن دي.

البته هغه غنا كوم چي د بنده صِفَت دے، دا په اصل كنبې غنا نه ده بلڪه فقر دے. امام غزالي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د فقر شپڙ درجه بيان كړي دي، په دې كنبې چي د فقر كومه اعلى درجه ده، هغې ته غنا وائي او د دې مطلب دا دے چي بنده د دنيا د هر خيز نه، مال و دولت وغيره نه بے نيازه شي. لهنذا هغه بنده د چا په نزد چي د مال و دولت هيخ حيثيت نه وي، مال و دولت ميليدل يا نه ميلويدل د هغه په نزد برابروي، داسي كس ته غَنِي وائي. (1)

منقول دي چي د الله پاڪ نبي حضرت عيسى عَلَيْهِ السَّلَام نه د هغوئي حَوَارِيانو تپوس

1... احياءُ العلوم (مترجم)، جلد: 4، صفحه: 564، خلاصه.

اوکړو: اے روحُ اللهَ عَلَيْهِ السَّلَام! څه وجه ده چې تاسو په اوبو د پاسه داسې گرځئ لکه مونږه چې په زمکه گرځو خو په مونږه کښې داسې طاقت نشته؟ حضرت عیسیٰ عَلَيْهِ السَّلَام حَوَّارِیَانو ته اوفرمائیل: د درهم و دینار (یعنې سرو زرو او سپینو زرو) په باره کښې ستاسو څه رائے ده؟ حَوَّارِیَانو عرض اوکړو: ډیر قیمتي خیزونه دي. هغوئي ارشاد اوفرمائیل: د شکو او کانډو په باره کښې تاسو څه وائې؟ هغوئي عرض اوکړو: دا بے قیمته خیزونه دي. حضرت عیسیٰ عَلَيْهِ السَّلَام اوفرمائیل: چې کله ستاسو په نزد دا دواړه خیزونه برابر شي نو په تاسو کښې به هم په اوبو د پاسه د گرځیدلو طاقت پیدا شي.

سُبْحَانَ الله! دا ده اصل غنا او هم دا هغه وَصَف دے چې په کوم بنده کښې دا وَصَف پیدا شي الله پاك هغه بنده سره محبت کوي.

اوس به دا غنا به مونږ ته څنگه حاصله شي؟ د دې يوه طريقه دا ده چې بنده د الله پاك په خالق و رازق او مالک کيدو باندې د زړه نه مطمئن شي. په حديث پاك کښې دي: خوك چې د ټولو نه لوی غَنِي جوړيدل غواړي، هغه له پکار دي چې د ځان سره موجود مال و اسباب په ځائے د الله پاك د قدرت په خزانه باندې زیاته بهروسه [اعتماد] اوکړي.

معلومه شوه چې که مونږه د الله پاك د قدرت په خزانو باندې کامله بهروسه اوکړو نو **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** مونږ ته به د غنا دولت نصیب شي. که زمونږ سره مال وي نو هم په دې بهروسه نه ده پکار بلکه بهروسه په الله پاك پکار ده، د مال څه بهروسه، دا که نشته نو کيدے شي چې صبا به نه وي. ☆ دغه شان که په چا غريبي راغله، نو هيڅ خبره نه ده، الله مالک دے ☆ که کاروبار ئې اودريدو نو هيڅ خبره نه ده، الله مالک دے ☆ که په کور کښې د خوراک څه نه وي، بچي مو اوږي وي نو هيڅ خبره نه ده، الله

مَالِك دے ☆ که څه پریشاني راغله نو هيڅ خبره نه ده، الله مَالِك دے ☆ که نوکري نه ميلاويري نو هيڅ خبره نه ده، الله مَالِك دے، د بنده حالات که هر څنگه وي خو چې د هغه ځهن دا جوړ شي چې الله پاك زما مَالِك دے، الله پاك زما خالق دے، الله پاك زما رازق دے، نو چې کله زمونږ دا پوخ ځهن جوړ شي نو ان شاء الله الکریم! زمونږ په زړه کښې به د دُنیا نه، دُنیاوي مال و دولت نه، او دُنیا دارو نه د غنا يعني بے نيازۍ صِفَت پيدا شي.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

دريم خوبن صِفَت : خِفا (يعني گمنامي)

د الله پاك د محبوبو بندگانو دريم وَصَف کوم چې په حديث پاك کښې بيان شوه دے هغه خِفا يعني گمنامي ده. يعني هغه کس چې په خلقو کښې خپل شُهرت نه غواړي، هره نيکي پټه کوي، ځان پټ ساتي، داسې کس هم د الله پاك محبوب او خوبن دے.

په يو حديث پاك کښې د الله پاك آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د مومِن بنده شپږ اوصاف بيان فرمائي دي او فرمائي: إِنَّ أَعْبَطَ أَوْلِيَاءِي زَمَا قَابِلِ رَشِكِ دُوسْتِ هَغِه دے [يعني هغه کس چې خلق ورته پسخيري] (په کومو کښې چې شپږ اوصاف موجود وي) بيا ئې په هغه شپږو اوصافو کښې يو وصف دا بيان کړو: چې هغه به په خلقو کښې پټ وي، چې خلق د هغه طرف ته په گوتو اشاره نه کوي. (1)

د هُم دې مفهوم د يو حديث پاك لاندې حَكِيمُ الْأُمَّتِ، حضرت مفتي احمد يار خان

1...ترمذی، کتاب: الزُّهد، صفحه: 561، حديث: 2347_

نعيمي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائي: يعني چې په دُنياوي کمالاتو، دولت، صحت، طاقت کښې، او دغسې چې په ديني کمالاتو مثلاً علم، عبادت، رياضت کښې د هغه شُهرت اونشي ځکه چې د عوامو د پاره شهرت ضرور خطرناک دے، د دې نه عام طور په زړه کښې غرور او تَکَبُّر پيدا کيږي. د داسې شهرت نه پټ اوسيدل ښه دي. بعضې بندگان داسې هُم دي چې د هغوئ په زړونو کښې د شهرت نه غرور [تَکَبُّر] نه پيدا کيږي، هغوئ ته معلومه وي چې نيك نامي او بدنامي د الله پاک په قبضه کښې ده، [بله دا چې شُهرت په دې وجه هُم خطرناک وي چې بعضې وخت د معمولي غلط فهمي يا د چا د شرارت په وجه داسې کس نه د خلقو په زړونو کښې نفرت پيدا شي، بس خلق خو خلق دي] د خلقو هيڅ اعتبار نشته، دوئ يو ساعت د زنده باد نعرے لگوي، او بيا لږ ساعت پس [د هُم هغه کس خلاف] د مُرده باد نعرے لگوي. (1)

اے عاشقانِ رسول! د چا په زړه کښې چې د خورِ نبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ محبت راشي، هغه د الله پاک محبوب جوړيږي، نو کوم بنده چې خورِ نبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خپل دوست جوړ کړي د هغه عظمت و شان به څومره زيات وي، د خورِ نبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قابلِ رشک دوست څوک دے؟ هغه کس چې گُمنامي [يعني ځان پټ ساتل] خوښوي.

اوس يو طرف ته خو د خورِ آقا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا فرمان دے او بل طرف ته که مونږ خپل حالت ته او گورو نو افسوس! نن صبا خلق د معمولي شُهرت حاصلولو د پاره خپلې سيلفيانې جوړوي او د سوشل ميډيا په ذريعه د شُهرت حاصلولو په کوششونو کښې لگيا وي، فضول او د گناهونو نه ډکې ويډيوگانې جوړوي او د خپل ځان مشهور کولو

1...مرآة المناجیح، جلد: 7، صفحہ: 136۔

په چکر کښې وي. هائے افسوس! که مونږه جامے اخلو نو هُم کوشش مو دا وي چې داسې جامے واخلم چې خوک ئې اووښي چې واه واه اوکړي، که خوشبو اخلو نو هُم په زړه کښې مو دا وي چې په کومه کوڅه تيريرم چې ټوله کوڅه خوشبوداره شي، افسوس! مونږه پيزار اخستلو او خوبولو کښې هُم ډير زيات وخت ضائع کوو د پاره د دې چې خوک ئې اووښي چې ورته حيران شي. د واده په موقع خلقو ته ځان بنودل، او په اخترونو کښې ځان بنودل. کاش چې! د شهرت د دې شوق نه مونږه ته نجات ملاو شي، کاش چې! مونږه د الله پاک رضا حاصلوونکي جوړ شو، کاش چې! زمونږ ژوند د الله پاک د راضي کولو په کارونو کښې تير شي. حديث پاک کښې دي: دوه اوږي شرمخان چې د چيلو په رمه کښې څومره تباهي کوي، د مال او شهرت محبت د انسان په دين کښې د هغې نه هُم زياته تباهي راولي.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

خوږو او محترم اسلامي ورونږو! دلته يوه بله اهمه نکتته ده، هغه دا چې دا حديث پاک، د کوم د وضاحت اوريدلو چې مونږه سعادت حاصلوو، په دې کښې خو ارشاد فرمائيلے شوي دي چې الله پاک گمنامي خوبوونکي بنده سره محبت کوي، اوس يو بل حديث پاک واورئ! د حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے، د الله پاک آخري نبي، رسول هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي: بيشکه الله پاک چې کله د خپل کوم بنده سره محبت فرمائي نو جبريل امين عَلَيْهِ السَّلَام ته فرمائي: اے جبريل! زه د فلانکي بنده سره محبت کووم، ته هم د هغه سره محبت اوکړه، نو جبريل عَلَيْهِ السَّلَام هُم د هغه سره محبت کول شروع کړي، بيا په آسمان کښې دا اعلان کيږي چې بيشکه الله پاک د فلانکي بنده سره محبت کوي، اے فرښتو! تاسو ټول هم د هغه سره محبت اوکړئ...!!! پس د آسمان

ټولې فرښتې هم د هغه بنده سره محبت کول شروع کړي. (1) او د ترمذي شريف په روايت کښې دي: بيا د زمکې د خلقو په زړونو کښې د هغه بنده محبت لازم کړې شي. (2)

معلومه شوه چې الله پاک گمنامي خوبونکي سره محبت کوي خو خپل محبوب بنده گمنامه [يعني ورک] نه پرېږدي.

اوگورئ! حضرت اويس قرني رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ چې گمنامي اختيار کړه نو خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په مدينه منوره کښې د صحابه کرامو او خلفائے راشدين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ په وړاندې د حضرت اويس قرني رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ شان و عظمت بيان کړو، حُضُورِ غوثِ پاك رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ گمنامي خوبونکي وو، الله پاک د هغوئ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ عِزَّتْ و شُهْرَتْ ته داسې هميشکي عطا کړه چې نن د خوارلسو صدو تيريدو نه پس هم چې خوک د غوثِ پاك رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ نوم واخلي نو د ادب نه سر تپت کړي، حضرت داتا گنج بخش علي هجويري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د شهرت غوښتلو نه پاک وو خو اوگورئ نن د هغوئ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ په دربار شريف کښې د خلقو خومره گنډه وي، اعلى حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ په خپل کور کښې د قلم په ذريعه د دين خدمت اوکړو، د شهرت حاصلولو د شوق نه به لرې لرې اوسيدلو خو اوگورئ چې الله پاک مسلكِ رضا په ټوله دُنيا کښې عام کړو.

معلومه شوه چې کوم بنده شهرت غواړي، د دُنيا عارضي او فاني شهرت پسې منډې وهي، هغه ته که شهرت ميلاو هم شي نو عارضي وي، آخر کار يوه ورځ هغه قبر ته کوز شي او ورسره ورسره د هغه شهرت ختم شي، او خوک چې د شهرت طلب گار نه وي بلکه صرف د خپل خالق و مولیٰ رضا غواړي، هغه که په ظاهره د دُنيا نه پرده اوکړي نو

1...بخاری، کتاب: بَدَأُ الخلق، باب: ذُكْرِ ملائکه، صفحه: 824، حديث: 3209.

2...ترمذي، کتاب: تفسير القرآن، باب: سورة مريم، صفحه: 730، حديث: 3161.

هُم د هغه شهرت، عزت او محبت په زړونو کښې هغه شان برقرار اوسي. صوفياء فرمائي: **مَنْ طَلَبَ الْمَوْلَا فَلَهُ الْكُلُّ** څوکه چې د خپل مالک رضا غواړي، الله پاک هغه ته هر څه عطا کوي.

خو دلته د يو باريک شيطاني چال نه بچ کيدل هم ضروري دي، امام غزالي فرمائي: بعضې وخت شيطان مخلص دوست جوړ شي او بنده ته وسوسه ورکوي، او ورته وائي: اے بنده! ته په پټه نيك اعمال کوه، الله پاک به بڅپله ستا اعمال په خلقو کښې مشهور کړي: امام غزالي فرمائي: دا هم د شيطان يو باريک چال دے، په دې طريقه شيطان بنده په ریاکاری کښې اخته کړي، چا ته چې داسې وسوسه راشي، هغه له پکار دي چې دا وسوسه ناکامه کړي او اوواي چې زه د شهرت طلب گار نه يم، زه نه غواړم چې زما نيکۍ په عوامو کښې مشهورې شي، زه خو بس د الله پاک رضا غواړم، که هغه زما نيك اعمال ښکاره کوي او که نه، دا د هغه خوښه ده. (1)

خوږو او محترموا اسلامي ورونږو! د نن پورا بيان خلاصه دا ده چې: بيشکه الله پاک تقوی والا او غني يعنی د دُنیا او دُنیاوي مال نه بے پرواه او د گمنامۍ خواهش لرلو والا بنده سره محبت کوي. الله پاک د مونږ ته هم دا دريواره اوصاف را نصیب شي. **أَمِينٌ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

دولس مدني کارونو کښې يو مدني کار ”مدرسة المدینه بالغان“

خوږو او محترموا اسلامي ورونږو! د تقوی حاصلولو، د دُنیا محبت د زړه نه وښتولو او د

1...منهاج العابدین، صفحه: 136-

الله پاک د رضا والا کارونو کښې مصروفه اوسيدلو د پاره د عاشقان رسول ديني تحريک دعوت اسلامي ديني ماحول سره وابسته شئ او دولسو ديني کارونو کښې حصه واخلي. ان شاء الله الکریم! په زړه کښې به مو د الله پاک او د هغه د خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د محبت شمع روښانه شي. په ژوند کښې به مو د نيکو سپرلي راشي. د دعوت اسلامي 12 ديني کارونو کښې يو ديني کار ”مدرسه المدینه بالغان“ هم دے، مدرسة المدینه (بالغان) د دعوت اسلامي ديني ماحول کښې اکثر د ماسختن د لمانځه نه پس هره ورځ بالخصوص په جماتونو او مدرسو او مختلفو ځايونو کښې د مختصر وخت د پاره لکي، الْحَمْدُ لِلَّهِ مدرسة المدینه بالغان کښې د شريك کيدلو ډيرې فائده او برکونه دي. ☆ مدرسة المدینه بالغان د قرآن مجيد صحيح لوستلو يوه ذريعه ده. ☆ مدرسة المدینه بالغان د اوداسه، لمانځه او غسل ضروري احکامو زده کولو بهترينه ذريعه ده. ☆ مدرسة المدینه بالغان کښې د حاضریدلو په برکت ښه صحبت نصيب کيږي. ☆ د مدرسة المدینه بالغان په برکت د قرآن کریم لوستلو سعادت نصيب کيږي. ☆ د مدرسة المدینه بالغان په برکت د دين دولت نصيب کيږي. ☆ د مدرسة المدینه بالغان په برکت 72 نيکو اعمالو باندې د عمل کولو جذبه نصيب کيږي. تاسو هم په مدرسة المدینه بالغان کښې شرکت کوئ او که نورو ته د سبق وټيلو قابليت لرئ نو نورو ته د لوستلو نيت اوکړئ.

د فيشن پرست په ژوند کښې سپرله راغلو

د حيدر آباد د علاقے آفندي ټاؤن د اوسيدونکي يو اسلامي ورور بيان دے: زه يو فيشن پرست ځلمے ووم، د دُنیا په مستی کښې به ورك ووم، د خپل آخرت د انجام نه غافله ژوند به مې تيږولو، بيا د گناهونو نه ډک ژوند کښې مې سپرله داسې راغے چې ما ته په مدرسة المدینه بالغان کښې د داخله اخستلو سعادت رانصيب شو، زما د خوش قسمتی

سفر شروع شو، **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ** د مدرسه المدینه بالغان په برکت زما تور زړه د خوفِ خُدا او عشقِ مصطفیٰ په وجه روښانه شو، ما ته د قرآن کریم د تعلیم سره سره په سُنْتونو باندې د عمل جذبہ هم میلاو شو او هفته واره اجتماع کښې د شریک کیدلو سعادت هم رانصیب شو. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** په مدرسه المدینه بالغان کښې د سبق لوستلو په برکت زما په ژوند کښې سپرلے راغلو او د فیشن او مستعے نه را ته خلاصے نصیب شو.

ترا شکر مولی دیا مدنی ماحول | نه چھوٹے کبھی بھی خدا مدنی ماحول
پلا کر مے عشق دے گا بنا یہ | تمہیں عاشقِ مصطفیٰ مدنی ماحول (1)

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِيْب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

خوږو او محترموا اسلامي ورونړو! د بیان په آخره کښې د سُنْتو فضیلت او یو خو سُنْتونه او آداب د بیانولو ثواب حاصلوم. یوه ورځ تاجدار رسالت، شهنشاهِ نُبُوْت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ درې ځله ارشاد او فرمائیلو: ”زما په نائب د د الله پاک رحمت وي، عرض او کرے شو: حُضُور! ستاسو نائب څوک دے؟ اوږې فرمائیل: زما د سُنْتو سره محبت کوونکي او نورو ته زده کوونکي. (2)

سُنْت کے مطابق میں ہر اک کام کروں کاش! | تُو پیکرِ سُنْت مجھے اللہ بنا دے (3)

عمامه شریف ترل سُنْتِ مصطفیٰ دي

دوه فرامینِ مصطفیٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: (1) عِمَامه تری! ستاسو جِلْم به

1... وسائل بخشش، صفحہ: 648647۔

2... جامع بیانِ علم، باب: علم کے فضائل، جلد: 1 صفحہ: 201، حدیث: 220۔

3... وسائل بخشش، صفحہ: 118۔

زیاتیري (1) (2) عمامے سره دوه رکعتہ د بے عمامه اويا رکعتو نه افضل دي. (2)

اے عاشقانِ رسول! عمامه شريف ترل سُنَّتِ مصطفیٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دي ✨
 زمونږ خور. آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هميشه په سر مبارک په توييغ باندې عمامه ترله ✨ په
 سفر او کور کښې به ئې هم په سر اقدس عمامه ترله ✨ خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به په
 عمامه شريفه کښې شمله پريښودله، کله به په يوه اوگه، کله به د دواړو اوگو تر مينځه
 پرته وه ✨ خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به په مختلفو موقعو د مختلف رنگ عمامه شريفه
 استعمالوله، خور نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه سپينه، توره، شنه، زعفراني، حرقاني، زيره،
 کرښو والا او د سور رنگ عمامه ترل ثابت دي.

د عمامے ترلو فضائل او د دې په باره کښې تفصيلي معلوماتو د پاره د مکتبۃ المدینه
 کتاب ”عمامه کے فضائل“ مطالعہ کړئ الله پاک د مونږ ته هم د سُنَّتِ په نیت هميشه د
 عمامے ترلو توفيق راعطا کړي. اَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

د دعوتِ اسلامي هفته واره د سُنَّتو ډکه اجتماع کښې

لوستلو والا (6) دُرودِ پاك او (2) دُعَاكَانِي

﴿1﴾ د شَبِّ جُمَعِي [يعني د جُمَعِي د شپې] دُرود

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الْأُمِّيِّ

1... مستدرک، کتاب: اللباس، جلد: 5، صفحه: 272، حدیث: 7488۔

2... فردوس الاخبار، جلد: 2، صفحه: 265، حدیث: 3233۔

الْحَبِيبِ الْعَالِي الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَاهِ وَعَلَىٰ إِلَيْهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

بزرگانو فرمائي دي چې څوڪ هره شبِ جمعه (يعني د جمعې او زيارت مينځنۍ شپه باندې) دا دُرود شريف پابندئ سره كم از كم يو ځل لولي [هغه به] د مرگ په وخت كښې د سركارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ديدار كوي او قَبْر كښې د داخلیدو وخت كښې هم، تردې چې سركارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هغه قَبْر كښې د خپل رَحمت نه ډكولو لاسو باندې كوزوي.¹ راځئ چې مونږه هم په شريكه دا دُرود اووايو.

﴿2﴾ ټول گناهونه مُعاف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَسَلَّمَ

حضرتِ سَيِّدِنَا اَنَس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے چې تاجدارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: څوڪ چې دا دُرود پاك لولي كه ولاړ وو نو كښينا ستلو نه مخكښې او كه ناست وو نو اودريدلو نه مخكښې به د هغه گناهونه مُعاف كړے شي. راځئ چې مونږه هم په شريكه دا دُرود اووايو.

﴿3﴾ د رَحمت اويا دروازے:

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

څوڪ چې دا دُرود پاك لولي په هغه به د رَحمت اويا دروازے بيرته كړے شي.² راځئ چې دا دُرود هم په شريكه اووايو.

1... افضل الصلوات على سيد السادات، الصلاة السادسة والخمسون، ص 151 ملخصاً

2... القول البديع، الباب الثاني، ص 22

﴿4﴾ د شپږ لاکه دُرود شريف ثواب

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ صَلَاةً دَائِمَةً بَدَاؤِ أَمْرِ مُلْكِ اللَّهِ

حضرت أَحْمَد صَاوِي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د بَعْضُو بُزْرْكَانُو نه نقل كوي: دا دُرود شريف يو ځل لوستلو باندې د شپږو لاکو دُرود شريف لوستلو ثواب حاصلېږي.¹ راځئ چې په شريکه ئې اوواښو.

﴿5﴾ قُرْبِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

يوه ورځ يو کس راغلو نو حُضُورِ آنور صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه د خپل ځان او صِدِّيقِ اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تر مينځه کښينولو، په دې باندې صَحَابَةُ کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ حيران شو چې دا څوک ذی مرتبه [يعني اوچتې مرتبه والا] دے! چې کله هغه لارو نو سرکار صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوفرمائيل: دے چې کله په ما باندې دُرود پاک لولي نو داسے ئې لولي.² راځئ چې مونږه ئې هُم په شريکه اوواښو.

﴿6﴾ دُرودِ شَفَاعَتِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْبَقْعَةَ الْمُقَرَّبَةَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

د شَفِيعِ أُمَّتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ مُعْظَمِ دے: څوک چې داسې دُرود شريف

1... افضل الصلوات على سيد السادات. الصلاة الثانية والخمسون، ص ۱۳۹

2... القول البديع، الباب الاول، ص ۱۳۵

اولوي، د هغه د پاره زما شفاعت واجب شي.¹ راځئ چې دا دُرود هُم په شريڪه او وائيو.

﴿1﴾ د يوزر ورځو نيڪي:

جَزَى اللّٰهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

حضرت سَيِّدُنَا ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دے چې سرڪارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: د دې د لوستونكي د پاره فربنٽے يو زر ورځو پورې نيڪي ليكي.² راځئ چې مونږه ئي هُم په شريڪه او وائيو.

﴿2﴾ داسي ده لکه شبِ قدر ئي چې حاصل ڪرو

فرمانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ڇا چې دا دُعا درې ځله اولوستله نو لکه هغه چې شبِ قدر حاصل ڪرو.³ راځئ چې مونږه هُم دا دُعا په شريڪه او وائيو.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

1... الترغيب والترهيب، كتاب الذكر والدعاء، ۲۲۹/۲، حديث: ۲۰.

2... مجمع الزوائد، كتاب الادعية، باب في كيفية الصلاة... الخ، ۲۵۳/۱۰، حديث: ۱۲۰۵.

3... تاريخ ابن عساکر، ۱۵۵/۱۹، حديث: ۳۱۵.